

прихованого безробіття. Проте проблема полягає в тому, що приховане безробіття може бути оцінено тільки приблизно. Статистика не може вважати прихованим безробітними всіх, хто не зареєстрований на біржі праці і в той же час не має роботи. Отже, заміри рівня прихованого безробіття здійснюються за допомогою непрямих методів, що знижує достовірність отриманих результатів.

Найбільше можливостей для працевлаштування є на малих приватних підприємствах. Необхідно також сприяти самозайнятості населення, залучати населення до підприємницької діяльності, видавати патенти, які б давали право громадянам надавати різні послуги.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мортиков В. Інвестиції і зайнятість // Економіка України. – 2002. – №4.
2. Петрова І. Ринок праці – соціальні пріоритети // Економіка України. – 2001. – №1.
3. Ходзінський К. Сучасний стан ринку праці в Україні та проблеми її інтенсивності // Економіка України. – 2004. – №8.

Дмитрак П.

Науковий керівник – доц Григорук А.А.

БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ТА ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ

Проблема безробіття сьогодні досить важлива. Статистика свідчить, що на початок 2006 р. безробітними були 1008,1 тис. чол. Кожному з них необхідно виплачувати допомогу по безробіттю, на що витрачаються кошти, які могли б бути використаними для інших цілей (на освіту, охорону здоров'я), і яких так не вистачає у державному бюджеті. На сьогоднішній день в Україні діє «Державна програма зайнятості населення». З метою вирішення проблеми безробіття створені центри зайнятості, розроблені державні програми щодо зменшення безробіття. Проте ця програма не вирішує проблем безробіття, оскільки в ній відсутні конкретні заходи щодо його скорочення.

Повністю ліквідувати безробіття неможливо, тому що існує категорія громадян, які просто не хочуть працювати. Ця категорія громадян відноситься до категорії працездатного населення. Проблему зменшення безробіття треба вирішувати таким чином, щоб це було вигідно і робітникам, і роботодавцям, і державі. Понад половину зареєстрованих безробітних становили особи, звільнені за угодою сторін та у зв'язку із закінченням строку договору, а кожен шостий безробітний до реєстрації в службі зайнятості не працювали понад рік. 5 Серед зареєстрованих безробітних третина осіб закінчили професійно-технічні навчальні заклади, кожен п'ятий мав базову та неповну вищу освіту, чверть - повну вищу освіту, середню освіту мали 17% шукачів роботи [2.с.1].

Мета цієї роботи - розкрити, що таке безробіття, звідки воно береться, які його види та соціально-економічні наслідки, що говорять відомі економісти про його виникнення та методи запобігання, зробити висновки як уникнути безробіття на основі історичного досвіду.[5]

Однією із найголовніших проблем для соціальної політики будь-якої держави є зайнятість активної робочої сили. Зрозуміло, що яка б не була розвинута економічна система даної країни та ринкові механізми 100% зайнятості для своїх громадян не може гарантувати як країна так ринок тому з'являються армії безробітних.

Безробіття - соціально-економічна ситуація в суспільстві, за якої частина активних працездатних громадян не може знайти роботи, яку вони здатні виконувати, що обумовлено переважанням пропозиції над попитом на робочу силу.

В економічній теорії використовують два види показників, які можуть характеризувати об'єктивний стан економічної нестабільності на ринку праці. Це – рівень зайнятості і середня тривалість незайнятості. Рівень зайнятості, тобто залучення до трудового процесу, залежить від співвідношення між кількістю працездатного населення і робочих місць, а також від можливостей надати ці робочі місця бажаним, згідно здобутих ними професії, спеціалізації, досвіду роботи, знань та умінь. Тривалість незайнятості показує середній час перерви в роботі.

Зайнятими (за матеріалами вибіркового обстеження) вважають осіб у віці 15–70 років, які: працювали впродовж обстежуваного тижня хоча б одну годину за наймом за винагороду в грошовому чи натуральному вигляді, індивідуально (самостійно), в окремих громадян або на власному (сімейному) підприємстві, працювали безкоштовно на підприємстві, у власній справі, що належить будь-кому з членів домогосподарства, або в особистому селянському господарстві з метою реалізації продукції, виробленої внаслідок цієї діяльності; були тимчасово відсутні на роботі, тобто формально мали робоче місце, власне підприємство (справу), але не працювали впродовж обстежуваного періоду з певних причин

За даними Державної служби статистики України, ситуація на ринку праці залишається напруженою та характеризується скороченням зайнятості та зростанням безробіття. Так за офіційно зареєстрованих безробітних в Україні за січень місяць кількість безробітних збільшилася на 17.8 тисячі на ринку праці. А загальна кількість зареєстрованих економічно активного населення віком від 15 до 70 років (дані наведено за результатами вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності в середньому за I квартал

2016р.) у I півріччі 2016 року становила 16,2 млн. осіб, а рівень зайнятості – 56,2% (у I півріччі 2015 року, відповідно, 16,4 млн. осіб та 56,5%). Найвищий рівень зайнятості населення спостерігається в так званих містах-мільйонерах: м. Київ (62,4%), м. Харків (59,7%), м. Дніпро (59,0%), а найнижчий – у Донецькій (50,0%), Волинській (50,3%) та Тернопільській (51,6%) областях [1.с.334]

Рівень зареєстрованого безробіття визначають як відношення (у відсотках) кількості безробітних, зареєстрованих у державній службі зайнятості, до середньорічної кількості населення працездатного віку. Безробіття по території України досить неоднорідне так серед найбільших показників лідирують західна частина території нашої країни, а саме Південно-західний економічний район: Волинь (50,2%) (найбільший негативний показник зайнятості населення в Україні), Подільський економічний район: Тернопіль (51,6%), Хмельницький (55,1%), Вінниця (56,7%), Карпатський район: Івано-Франківська (53,3%), Закарпатська (54,7%), Львівська (55,4%) [1.с.336]. Такі досить низькі показники спричиненні багатьма факторами занепад промисловості яке було основним для регіону. Прикладом є Тернопільська область який був один із лідерів виробництво цукрових буряків на початку незалежності на протязі 25 років скоротив виробництво у 3 рази Основними факторами стали занепад легкої, текстильної, харчової та легкої промисловості, які було життєво важливими для цих регіонів

Зайнятість та безробіття за місцем проживання населення. Рівень зайнятості населення, що проживає у сільській місцевості, становив 53,0% (у I кв. 2015 року – 53,6%), серед міського населення – 56,8% (у I кв. 2015 року – 57,1%) [1.с. 337]. Серед зайнятого населення, кожен четвертий працював без оформлення трудових відносин з роботодавцем. Кількість працюючих у неформальному секторі економіки у I кварталі 2016 року становила 3,8 млн. осіб, з яких майже 40% громадян були зайняті у сільському, лісовому та рибному господарстві. Чисельність безробітних у віці 15-70 років становила 1767,4 тис. осіб, з них 629,4 тис. проживають у сільській місцевості та 1 138,0 тис. у міських поселеннях. У I кварталі 2016 року рівень безробіття (за методологією Міжнародної організації праці) у сільській місцевості становив 11,3% економічно активного населення (у I кварталі 2015 року - 10,8%) серед громадян, що проживають у міських поселеннях, цей показник становив 9,3% (у I кварталі 2015 року – 9,1%) [2.с. 2].

Основною причиною високого рівня безробіття серед молоді у сільській та міській місцевості є непрацевлаштування після закінчення вищих навчальних закладах або технічних складає таке співвідношення (16,2% та 13,2%). Сезонний характер роботи (25,1% та 8,7%); звільнення за власним бажанням, за угодою сторін (20,0% та 35,7%); вивільненні з економічних причин (17,4% та 26,0%) [3].

Останнім часом також постійно загострюється ситуація з зайнятістю молоді в Україні. Питома вага молоді у загальній у загальній кількості безробітних досягла 30%. Молодь становить окрему частину ринку праці і розвивається не так як увесь ринок. З одного боку, вік сприяє високій мобільності, відкритості, сміливості у зміні та пошуку роботи. З іншого, молоді не вистачає відповідного досвіду, щоб бути конкурентоспроможними на ринку праці. Актуальною проблемою на ринку праці України є проблема мобільності робочої сили. Трансформаційні економічні перетворення в Україні створили можливості для появи нових умов та видів мобільності робочої сили. Безпосередньою причиною трудових переміщень у кожному окремому випадку є невідповідність інтересів і вимог працівника конкретному робочому місцю, а на макроекономічному рівні – невідповідність між існуючим розподілом робочих місць і потребами моделі соціально – економічного розвитку.

Під впливом проведення структурних реформ в економіці, що супроводжуються вивільненням працівників, відбулися зміни в структурі безробітних, зареєстрованих в державній службі зайнятості. Так, серед зареєстрованих безробітних найбільшою є частка колишніх працівників державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування, яка на 1 жовтня поточного року складає 27% проти 16% на відповідну дату минулого року. Серед безробітних за професійними групами найбільшу частку на 1 жовтня минулого року склали працівники сфери торгівлі та послуг (16%), проте на 1 жовтня 2016 року найбільшу частку складають законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (19%) [2.с. 6].

Протягом I півріччя 2016 року кількість вакансій, заявлених роботодавцями становила 480,0 тис. од., що на 10,1 тис. вакансій більше, ніж у I півріччі 2015 року, з яких з початку року було зареєстровано 454,1 тис. од.. Найбільше претендентів на одну вакансію – серед законодавців, вищих державних службовців, керівників, менеджерів (управителів) (23 особи), а найменше – серед кваліфікованих робітників з інструментом (4 особи) [2.с. 4].

Зменшення кількості наявних вакансій спостерігалось у більшості видів економічної діяльності, найбільш суттєво у державному управлінні та обов'язковому соціальному страхуванню (на 1,8 тис.), у переробній промисловості (на 0,6 тис.), у сфері охорони здоров'я та надання соціальної допомоги та у оптовій та роздрібній торгівлі (на 0,3 тис.) [2.с. 3].

Скорочення кількості вакансій відбулося в усіх професійних групах, за винятком найпростіших професій, найбільш суттєво скоротилась кількість вакансій для професіоналів (на 1,1 тис.), для працівників сфери торгівлі та послуг (на 0,6 тис.), для законодавців, вищих державних службовців, керівників, менеджерів (на 0,5 тис.) [4].

Існує попит на лікарів, інженерів різних галузей, викладачів, бухгалтерів, касирів, а також IT-

фахівців. Потрібні технологи і фармацевти, менеджери з досвідом роботи. Серед найпростіших професій найбільш затребувані підсобні робітники, прибиральники, двірники, вантажники та комірники.

Кожен третій безробітний з числа випускників вищих навчальних закладів отримав освіту за напрямом «соціальні науки, бізнес і право», 17% – навчалися за напрямом підготовки «інженерія», кожний десятий – за напрямом «гуманітарні науки та мистецтво», за напрямками підготовки «освіта» та «охорона здоров'я» мали освіту по 7% випускників. Серед випускників з освітньо-кваліфікаційним рівнем магістр 43% мали освіту за напрямком підготовки «соціальні науки, бізнес і право», 12% – здобули освіту за напрямком «гуманітарні науки та мистецтво», 10% – за напрямком «інженерія» [2. с. 6]

На виконання Указу Президента від 18.03.2015 № 150/2015 «Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції», розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 березня 2015 року № 359-р «Про затвердження плану заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції» та розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 січня 2016 року № 10-р «Про затвердження плану міжвідомчих заходів з адаптації до мирного життя учасників антитерористичної операції» з метою сприяння у працевлаштуванні та соціальної інтеграції учасників антитерористичної операції, державною службою зайнятості забезпечується надання повного комплексу соціальних послуг, зокрема із працевлаштування, профорієнтаційних та з професійного навчання (Указу Президента від 18.03.2015 № 150/2015). За видами економічної діяльності, третина безробітних військовослужбовців з числа учасників АТО, були працевлаштовані у сільському та лісовому господарствах; 19% – у переробній промисловості; 14% – в оптовій та роздрібній торгівлі; 9% – у державному управлінні й обороні. Станом на 1 жовтня 2016 року, статус безробітного мали 24,1 тис. безробітних з числа учасників АТО, з яких 21,7 тис. – отримували допомогу по безробіттю[3]

ЛІТЕРАТУРА

1. Статистичний щорічник України за 2015 рік [зб. Статис. праць/ відп. ред. О.Г.Осауленко]. — К. : Державна служба статистики України, 2015. 354 с.
2. Державна служба зайнятості України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
3. Ukrstat.org - публікація документів Державної Служби Статистики України. [Електронний ресурс]. — режим доступу: <http://ukrstat.org/uk/menu/publikac.htm>
4. «Уровень безработицы в Украине» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/people/unemploy.php>
5. buklib.net Буковинська бібліотека. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://buklib.net/books/33842/>

Боднар І.

Науковий керівник – доц. Григорук А. А.

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

Реальний стан українського менеджменту та його організаційної культури є недосконалим, про що свідчить низький рівень продуктивності та якості праці на більшості вітчизняних підприємств і їх низька конкурентоспроможність. Виникає необхідність осмислення існуючих проблем і формування більш адекватної сучасним умовам господарювання моделі вітчизняного менеджменту та його організаційної культури.

В Україні у свою чергу впливає перехід на сучасний розвиток менеджменту від традиційного менеджменту. Особливості переходу українського менеджменту. Менеджмент можна охарактеризувати, як науку, в основі якої лежить об'єктивні закони і закономірності, технології й чіткі правила. Якщо глянути з іншої сторони у, менеджмент має справу з людськими спільнотами, які відрізняються: звичками, традиціями, життєвими цінностями, суспільною мораллю, рівнем освіти. У системі міжнародного менеджменту український стиль не презентований чіткою окремою моделлю. Тому, розглядаючи український стиль ведення бізнесу, доречно виконати аналіз у декількох напрямках: підприємницька діяльність в умовах Радянського Союзу й після отримання незалежності України. На початку 90-х років український менеджмент зазнав значного гніту соціальної ідеології, що призвело до розриву підприємств (коли одне підприємство було в одній ланці виробництва, а інше в іншій, або могли бути розірвані між різними країнами). Україна була залучена до глобальних процесів, система менеджменту була централізована на працівників і управлінців. На той час не було кваліфікованих і комунікативних управлінців які б були пристосовані до нових ринкових змін. У 1992-1996 рр. в оперативній реструктуризації були такі підходи: виконання робіт під замовлення, впровадження методів контролю собівартості, створення маркетингових відділів, оптимізація схеми виробництва, часткова закупівля оснащення для кращої якості. З середини 90-х років відбулися зміни у підходах. 1996-1999 рр. вони полягали в наступному: зміна організаційної структури та управління ціноутворення, затратами, договором, каналами розповсюдження, якістю. На сьогодні менеджери вважають, що потрібний контроль над виходами нових товарів на ринок , управління людськими ресурсами, підготовкою до сертифікації. У першому періоді реструктуризації підходи полягали в залученні інвестицій і вивільнені внутрішніх ресурсів, у другому ж – у засвоєні менеджерами необхідності аналізу ринку, управлінні брендами , створенні стратегічних кластерів,